

Homilia laica

BIEL MESQUIDA

Sempre he dit que una de les formes de lluitar contra la minorització i l'esquarterament cultural català que ataca per totes bandes (impossibilitat de veure les televisions catalanes a tots els territoris, espasa de Damocles del Tribunal Constitucional sobre l'estatut, problemes de l'ensenyament de la llengua, etc.), els ciutadans dels Països Catalans caldria que viatjàssim com a gust i com amor al país des de Fraga fins a Maó i de Salses a Guardamar per poder conèixer la gent, el territori, la gastronomia, els costums, les festes i les mil i una músiques de la llengua catalana, per poder sentir-nos plegats en una identitat cultural i lingüística catalana riquíssima i diversa. Per mor d'això, que sempre he predicat amb la pràctica (encara record quan em feren "escriptor del mes", cycle antic de la Institució de les Lletres Catalanes que caldria posar en marxa de bell nou, que em va dur a tot d'indrets catalanescs, fins i tot a la Franja d'Aragó, Catalunya Nord i l'Alguer, i que fou un èxit total), quan el batlle d'Organyà, Antoni Fiol, em va convidar a fer l'Homilia Laica dins la Festa i Fira del llibre del Pirineu, vaig dir que sí amb una gran il·lusió i responsabilitat. M'havien precedit en la comesa col·legues com Maria Barbal, Albert Villaró, Pep Albanell i Imma Monsó. Un resultat estupend: a més de viure uns dies en un poble bellíssim en què escriptors, llibres, lectors, músiques ganxipèdies i artesanies alimentàries s'entrecruaven, hi havia, sobretot, un fet que m'exaltava i m'emocionava: a l'església de Santa Maria d'Organyà foren trobades les *Homilies*, una fita cabdal de la llengua catalana.

Record boirosament que, en unes classes de català, ben clandestines dins aquell franquisme assassí i descalanitzador, a finals dels anys cinquanta quan era un adolescent a Manacor (Mallorca), vaig descobrir que la font, la deu de lletra viva oral de la llengua catalana, havia eixit als Pirineus devers els segles VIII i IX, i que la primera escriptura d'aquella llengua romanç, que ja no era el llatí, foren juraments de fidelitat, declaracions de greuges i ultratges, capbreus, traduccions de textos legals o litúrgics, que aparegueren a poc a poc i de forma creixent fins a les *Homilies d'Organyà*, sermonari en què les estructures lingüístiques pròpies del català ja apareixen clares i llampants. "El text més vell de la nostra literatura", l'anomenava Joan Coromines, i el primer text en què "la llengua del poble esdevé llengua literària", diu Armand Puig: sis sermons anònims, escrits en una llengua entre l'oralitat i l'escriptura, que degueren ser redactats, segons les darreres recerques, l'any 1203 i anaven destinats a la quaresma de 1204. Aquest petit quadern humil de pergami manuscrit, descobert pel savi i patriota Joaquim Miret i Sans l'u de setembre de 1905, de vuit folis escrits per ambdues parts, amb un total de setze planes, és per a mi un tresor literari per un cantó i identitari per l'altre. Aquest petit quadern no em comunica que el llatí ha canviat tant que s'ha d'anomenar d'una altra manera, sinó que em demostra el naixement d'una nova consciència d'identitat i d'una comunitat determinada: una llengua nova de trinca; una nova manera de pensar, de veure, de sentir, de ser, en una paraula, de dir el món. I per a mi això és la llengua catalana: la manera i el mode que tenim els catalans, els habitants dels Països Catalans, de fer moure les neurones per pensar, dir i escriure el món i la bolla. Cal repetir ben fort allò que ja sabem però que moltes de vegades sembla que oblidam: No som catalans perquè parlam català, sinó que parlam català perquè som catalans. Tot això i més vaig discursar el proppassat 5 de setembre 2009. I vaig decidir que era una data avançada de l'11 de setembre d'enguany com avançats foren els ganxos (nom de la gent d'Organyà), fa mil anys i busques.

Agenda

Avui és un bon dia per anar a veure art. L'associació Art Barcelona, que agrupa 28 galeries de la ciutat, organitza una obertura conjunta de temporada que té com a principal al·licient el fet que les sales estan obertes fins a les deu de la nit i, a més, quasi totes inauguren exposició. És per tant una bona oportunitat de veure allò que ofereixen de nou els nostres marxants. Hi ha bàsicament tres grans zones per on passejar-se. Per una part, el tradicional eix de Consell de Cent i Eixample dreta. Aquí s'hi podran veure, per exemple, els darrers treballs de Gino Rubert (galeria Senda), que ha saltat a la fama gràcies a les portades de la trilogia *Millennium*; les imatges de Ramiro Fer-

més escampades. A la plaça Medinaceli trobarem el curiós projecte de Joan Sastre (Ferran Cano) que, amb el títol de *Dime con quien andas...*, ofereix un fris de personatges contemporanis retratats amb el seu corresponent cotxe o, a l'altra punta, a Fontanel·la, els paisatges metafísics de Rafa de Coral (Alonso Vidal). Hi ha sales a

d'altres punts, com la H20, que presenta el treball fotogràfic de Laura Cuch sobre dones que no han sigut mares. Però, el millor per no perdre's és consultar la web o aconseguir un dels fulltons amb mapa inclòs que ha editat Art Barcelona i que es troben a totes les galeries associades. —17 de setembre. www.artbarcelona.es

POP

Potser no té gaire sentit reinventar-se quan un es dedica a fer versions, covers. Però Nouvelle Vague, un dels grans grups de l'escena francesa actual, dels elegants, deixa enrere la *bossa nova* i s'enganxa al *country*. Nouvelle Vague presenta a Barcelona el seu tercer disc, 3, on hi participa el cantant de Depeche Mode. Més que versions,

bones sensacions. Nouvelle Vague. Sala Apolo. 18 de setembre (21 hores).

MARATÓ JAZZ

Cinc hores de música consecutives a càrrec de vuit formacions de jazz que acabaran fent una jam session oberta a tots els músics que hi vulguin participar. Serà el proper dissabte, a partir de les sis de la tarda en dos escenaris del CCCB (el hall i el pati de les dones) i el motiu és doble. Per una part, el vintè aniversari de l'Associació de Mú-

sics de Jazz i Música Moderna de Catalunya, i, per una altra, la coincidència amb l'exposició "El segle del jazz" que es pot veure al centre fins al 18 d'octubre. Entre d'altres hi participaren les formacions The Far Saints, The White Jazz Quartet, Nino Rota Project, Max Sunyer Trio o Dani Rambla Quartet. 19 de setembre. www.cccb.org.

La nit del proper dia 19 s'acabarà el Ramadà, que va començar el 21 d'agost passat. Els creients musulmans fan dejú durant el dia i festegen la nit. Per segon any consecutiu, l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed), amb l'ajuda i implicació de les entitats musulmanes de Catalunya com l'Associació Ibn Batuta, organitza al Parc de la Ciutadella el festival Les Nits de Ramadà coincidint amb les tres darreres nits d'aquesta celebració, des d'avui fins al dissabte dia 19.

La festa comença una vegada s'ha fet fosc, tal com mana l'Alcorà. Avui actuarà el ballari turc Ziya Azazi que porta un espectacle inspirat en els dervixos. Divendres

dia 18, a les 18.45 hores, un *iftar* (l'àpat amb què es trenca el dejuni) donarà pas a la inauguració oficial d'aquesta trobada, que és oberta a tothom.

Sobre l'escenari, que serà el ma-

teix que després acollirà les actuacions de la Mercè, actuaran grans figures de la música i l'espectacle, tant del Magreb com de l'Àfrica subsahariana, com de l'Àsia central. Destaquen els pakistanesos Rizwan & Muazaam, el guitarrista de Mali Habib Koité i la cantant de *châabi* marroquina Najat Aâtabou. Com que els nens no deuenen, a les tardes hi hauran tallers i jocs, es podrà aprendre calligrafia àrab i aprendre a ballar o cantar. A la nit obrirà també un mercat gastronòmic amb especialitats d'arreu. www.iemed.org/nitsderamad/

ENGÁNCHATE A LA NUEVA TRILOGÍA DE MODA
MÁS DE 50.000 LECTORES YA LO HAN HECHO

NOCTURNA
La primera entrega de la TRILOGÍA DE LA OSCURIDAD
de GUILLERMO DEL TORO, creador de El laberinto del fauno

Una estirpe maldita se propaga por el mundo. Y tú tienes algo bajo la piel que los vuelve locos

DESEARÁS QUE SÓLO SEA UN CUENTO

GUILLERMO DEL TORO

CHUCK HOGAN

POR EL CREADOR DE LA OSCARIZADA EL LABERINTO DEL FAUNO

GUILLERMO DEL TORO
NOCTURNA
CHUCK HOGAN

Chuck Hogan

SUMA

www.sumadeletras.com